

Povzetek rezultatov ankete

Najbrž je bila to prva anketa, ki je povezala Grapo od začetka do konca, saj je v celoti izpolnilo 123 ljudi iz resnično celotne Baške grape in to iz vseh delov dokaj enakomerno (Na Bačo pri Modreju, Klavže, Knežo, Podmelec in Temljine odpade 12,5% delež, na Grahovo, Koritnico, Rut in Grant 28,7% delež, na Hudajužno, Obloke, Stržišče in Znojile 16,4% delež, Na Podbrdo, Trtnik, Petrovo brdo in Podporezen pa 37,7% delež).

Od 149 oddanih glasov je je z življenjem in kakovostjo bivanja v svojem kraju nadpovprečno zadovoljnih kar 59,7% anketirancev, povprečno 32,2%, podpovprečno pa zgolj 8%. Malo manjše je zadovoljstvo z bivanjem v Baški grapi in sicer je tu večina povprečno zadovoljnih in sicer 44,4%, nadpovprečno zadovoljnih je 40,3% in podpovprečno 15,4%.

Ljudem je v Baški grapi z naskokom najbolj všeč Narava, čist zrak in čisto okolje (31 odgovorov) sledi Mir (z 14 odgovori) ter (prijazni, preprosti, skromni) ljudje (8 odgovorov). Med našimi prednostmi je bilo večkrat omenjeno tudi dobro delovanje društev, železnica, dobra geografska lega ter veliko urejenih (predvsem pohodnih) poti. Omenjen je bil tudi visok občutek varnosti ter malo turizma.

Zakaj so ljudje manj zadovoljni z bivanjem v Baški grapi kot v svoji vasi lahko sklepamo iz vprašanja kaj jih najbolj moti v Baški grapi, saj se tu velika večina odgovorov (kar 42) nanaša direktno na (neurejene, slabe, nevarne, preozke) ceste in slabo infrastrukturo (predvsem telekomunikacijsko omrežje, vodovod) ter premalo javnih prevozov (predvsem avtobusnih). Na drugem mestu se z 12 odgovori znajde pomanjkanje gostinske ponudbe in trgovin. Problem (z 8 odgovori) je odseljevanje (predvsem mladih) zaradi pomanjkanja služb. 4 ljudi motijo smeti in zanemarjena narava, 2 preveč turistov, posebej poleti na cesti (avtodomi). Ostali odgovori so še Preveliki tovornjaki uničujejo ceste, slaba skrb za nekatere (nenaseljene) nepremičnine, Mišljenje ljudi da se nič ne da in nič ne izplača, Ni želje po spremembah in napredku, opuščanje kmetijstva, goloseki gozdov (preveliki posegi v naravo).

Komentarji, ki so jih ljudje dali na to se zopet v večini nanašajo na to, da je treba popraviti ceste, odpreti nova delovna mesta, da se ohrani poseljenost in zadrži mlade ter ohrani krajino obdelano. V komentarjih si želimo tudi urejene železniške postaje, povečano frekvenco vlakov, kolesarske steze, trgovin in gostinskih lokalov, urejenih kopaljšč na Bači, ter butičnega turizma z višjo dodano vrednostjo. Zaradi naše povezovalne lege med Posočjem na eni strani ter Bohinjem in Bledom na drugi, nas v času največje turistične sezone že sedaj motijo kolone prehodnih turistov. Med poletno sezono bi bilo treba urediti redarski nadzor in povečati kazni za črno kampiranje ob cestah. Nekdo ugotavlja, da imamo nekaj posameznikov, ki se nadpovprečno trudijo izboljšati življenje v Baški grapi in veliko večino ljudi, ki samo kritizirajo.

Najpomembnejši dejavniki ravnotežja med naravo, bivanjem in turizmom, ki jih moramo zagotoviti so po mnenju anketirancev Čiste reke, potoki in grape, skratka narava, saj se to zdi zelo pomembno kar 132 anketirancem (od 143 odgovorov) kar predstavlja delež 92%. Tudi preostalim 8% anketirancev se to zdi pomembno. Odgovora manj pomembno in ni pomembno, na to vprašanje ni bilo. Na 2 mestu po podpori je z 80% odgovori zelo pomembno poseljenost območja - obdržanje in pritegnitev mladih, na tretjem pa je Mir, ki je zbral 73% zelo pomembnih odgovorov. Sledijo Vključevanje ljudi v skupnost, društva, vaško življenje in medsebojna pomoč (69% odgovorov zelo pomembno), Vrnitev v kmetijsko rabo in obdelanost kmetijskih zemljišč (62% odgovorov zelo pomembno) enak odstotek (62% zelo pomembnih) ima tudi Izkoriščanje dnevnega turističnega obiska za zaslužek domačinov, 54 % anketirancev pa se zdi zelo pomembno tudi Ohranjanje kulturne dediščine in običajev.

Pod opombe so bile tu zopet omenjene podobne stvari kot že pred tem in sicer zelo pomembna naj bi bila obnova ceste in vlak (4 odgovori), kvalitetna delovna mesta (2 odgovora) medgeneracijske vezi (2

odgovora), dobri sosedski odnosi, preprečiti pretirano zaraščanje, zdravstveni dom in ekipa prve pomoči v Podbrdu, sejanje japk in hrušk, revitalizacija opuščanih industrijskih območij za zeleni prehod, športna igrišča in igrala, Julijana trail ter ravnovesje med ponudbo in možnostmi.

Baška grapa naj ima leta 2030 urejeno infrastrukturo (ceste, internet,...), omejen promet za zunanje obiskovalce in/ali preusmeritev na železnico, območje, ki ohranja neokrnjeno naravo, njegove domačine, sonaravni razvoj in turizem z dodano vrednostjo. Hiše naj bodo obnovljene in poseljene, več bo mladih, tu bo visoka kvaliteta bivanja, v sožitju z naravo. Imeli bomo lokale, trgovine in urejeno zdravniško oskrbo. Turisti in domačini bodo sobivali, prikazovali se bodo običaji, ohranjalo se bo tehnično dediščino, dogajanja in dogodkov, ki bodo povezovali celotno Baško grapo in vse generacije ne bo manjkalo. Kljub obisku turistov bo narava še vedno neokrnjena in zrak čist. Okolje bo urejeno. Območja industrijskih con bodo ne bodo več propadala. Postali bomo center zelenih tehnologij v Sloveniji. Šola bo polna otrok, imeli bomo bazen, kino... Skratka, predvsem kot je nekdo lepo zapisal naj bo Baška grapa »kotiček sveta, kjer je človek človeku človek.«

Enotno mnenje je, da mora biti reka Bača leta 2030 čista. Hkrati si želimo še, da bi bila polna rib, pitna, primerna za kopanje, nezaraščena (z urejeno okolico), a še vedno divja in s tolmunji.

Ideje za naslov časopisne novice tujega novinarja, ki bo leta 2030 pisal o Baški grapi so:

- Poklon naravi in ljudem
- Baška grapa, čista in neokrnjena, primer dobre prakse, po katerem bi se morala zgledovati vsa Slovenija
- Turisti se vračajo v modernizirano, a vendar neokrnjeno Baško grapo
- Privlačna Baška Grapa
- Najlepše urejena gorniška vas na svetu
- Prelepa neokrnjena narava, kjer je človek dober in spoštljiv do sočloveka in narave
- Gorsko kmetijstvo in butični turizem
- Zaključili z obnovo ceste od Bače do Petrovega brda
- Kjer najdete mir in čist zrak
- Baška grapa, raj na zemlji. V 14 dneh boste ponovno spoznali, da ste v sožitju z naravo in ne z mobitelom. Morda je res Baška grapa-grapa, ampak je najboljšo zdravilo za vaš stres.
- Prelepa Baška grapa
- Baška grapa med 10 najbolj priljubljenimi destinacijami tujih turistov v Sloveniji
- Graparji se zabavajo tudi pozimi
- Grapa tisočeri priložnosti
- Ni kapitalizma, ni betona.
- Baška grapa – kjer sta narava in mir.
- Mala Norveška po Julijci. Z izkoriščanjem gozda, sonca vode in vetra in ob pomoči tehnične tradicije večinoma tirolskih predhodnikov, so domačini obrnili demografski trend
- Baška grapa nekoč in danes
- Ozka dolina širokih src
- Neokrnjena narava, Bogu za hrbotom, a urejena, živa, polna dogajanja in prijaznih ljudi. Priporočam.
- 25km čistega užitka v vseh pogledih
- Košček raja v Sloveniji
- Raj na zemlji
- Baška grapa – slovenski biser podeželja
- Baška grapa spet živi

- Baška grapa, edina grapa, ki klubuje zobu časa
- Podbrdo, kraj, kjer si želiš biti doma
- Baška grapa – a breathtaking alpine gem telling unique stories

84% anketirancem bi želelo, da se Baška grapa razvija po scenariju, da se načrtno, celostno in trajnostno preusmerja razvojni koncept iz enodnevnne destinacije v celostno in letoletno destinacijo, iz doline na širše območje Baške grape, 9% anketirancev bi preusmerjalo Turistične tokove od cestnega prometa na železniški promet, 7% pa bi zgolj upravljalo dnevni obisk brez sprememb.

Komentarji na gornje odgovore so, da je izoliranost naše doline lahko priložnost za ekološke proizvode. Izkoristiti je treba globalne vremenske spremembe in uvajati kulture, ki tu prej niso uspevale. Povezati je potrebno občino in državo s prebivalci Baške grape. Brez dobre infrastrukture ne bo napredka. Številčno naj se omeji obisk, pomaga pa naj se obstoječim turističnim ponudnikom da dvignejo.... Napeti vse moči, da mladi ostanejo na našem področju, že odseljeni pa naj se vrnejo in si ustvarijo možnost kvalitetnega življenja. Če se ne bo nič spremenilo, bo čez 10let Baška grapa prazna. Ne želimo si množičnega turizma, saj želimo vseeno ohraniti ta mir, ki ga imamo. Podpiram turizem za razvoj novih priložnosti ampak večjo priložnost kot v turizmu vidim v neokrnjeni naravi in možnosti pridelave in predelave domačih izdelkov. Obvezna oprema v avtu motorna žaga in lopata. Pohvalno, dobra anketa, zadovoljstvo ob izpolnjevanju ankete ti preusmeri misli iz svojega majhnega vrtička. Omejiti obisk - za petične a ekskluzivne goste – manj je več. Če ne bo prišlo v doglednem času do celovite rekonstrukcije ceste po Baški grapi bo leta 2030 lahko kandidirala za najbolj zapuščeno vas, ne pa gorniško vas. Zelo pomembno bi bilo spodbujanje in omogočanje bonitet mladim družinam in mladim kmetom. Od konca septembra do aprila turizma več ali manj ni, ni pa tudi denarja, da bi se dalo na podaljšanje sezone bistveno vplivati. Za dvigniti nivo kvalitete bivanja je nujno potrebno obnoviti ceste in jih narediti bolj varne. Z veseljem bi sodeloval pri soustvarjanju prihodnosti Baške grape. Celoletna destinacija za turiste se sliši malce preveč utopično. Mlade pritegniti za delo na zemlji, samooskrba.

V okviru obstoječega obsega turizma v širšem območju Baške grape z naskokom največ anketirancev ocenjuje, da je že sedaj preveč oz. bistveno preveč prometa kar je logična posledica slabih cestnih povezav in dejstva da se nahajamo med dvema zelo turističnima destinacijama in sicer na eni strani Bled in Bohinj, na drugi pa dolina Soče (86 glasov oziroma 71% odgovorov). Enak % jih ocenjuje, da je bistveno premalo gostinske ponudbe, skoraj vsi preostali pa so mnenja, da je gostinske ponudbe premalo (26%). Zelo odstopata tudi pomanjkanje ponudbe lokalnih izdelkov katero za bistveno premalo ocenjuje 73 anketirancev oz 60%, premalo pa 41 anketirancev oz 34%. Preko 90% anketirancev ocenjuje, da je tudi premalo vodenih doživetij (49 glasov oz. 42% za bistveno premalo ter 57 glasov oz. 49% za premalo). Od stvari, ki v tem vprašanju niso bile zajete in so jih anketiranci dopisali, pa so še premalo otrok, rokodelskih obrti, dogajanja (zaradi stare populacije), ponudbe navadnih gostiln, trgovin, zaposlitev. Po drugi strani je preveč divjadi in črnega kampiranja.

Glede skupne kandidature Baške grape za gorniško vas z območjem Sorice in Davče so mnenja zelo deljena je pa več tistih, ki temu nasprotujejo kot pa tistih, ki to brezpogojno podpirajo. Zaradi nepoznavanja stvari je tu tudi najvišji delež odgovorov »Ne vem« v celotni anketi.

Podpora ukrepom za razvoj je največja na področju izgradnje sodobnega telekomunikacijskega omrežja, saj izgradnjo optičnega omrežja podpira 92% anketirancev, pri čemer ga brezpogojno podpira kar 70%. 92% podporo ima tudi ureditev mreže pešpoti, vendar ta ukrep brezpogojno podpira manjše število ljudi kot izgradnjo optičnega omrežja in sicer 52%. Praktično identična je podpora izgradnji kanalizacije in čistilnih naprav ter podpora oživiljanju kmetijstva. Preko 90% podporo ima še podpora

večji frekvenci javnih prevozov ter ureditev COŠD v OŠ Podbrdo, sledi z 90% podporo ureditev kolesarske povezave skozi Bohinjski tunel. 29 anketirancev oz 24% jih nasprotuje širitvi TNP v območju Baške grape, 35% jih to podpira, 34% pa pogojno podpira, pri čemer je tudi tu relativno visok delež odgovorov ne vem (7%).

Pri dejavnostih za otroke je med idejami, ki bi bile uporabne tako za domačine kot turiste največ predlogov vezano na ureditev otroških in športnih igrišč. Omenjene so bile fitnes naprave v naravi, izgradnja javnega kopališča ali bazen za plavanje, ureditev atraktivnih sprehajalnih poti, učna pot z nalogami, plezalna stena v telovadnici OŠ, kino pod zvezdami na bazenu, ureditev kolesarskih poti, terensko jahanje, zipline, adrenalinski park, soba pobega kjer bi se spoznavalo kulturo in dediščino, živalski vrt v naravi, pa tudi organizirane poletne dejavnosti kot so druženja, predstave, predavanja, ureditev cošd, počitniška šola, učenje in prikaz starih obrti, skrb za samooskrbo, športne igre, teki, kulturni in družabni dogodki, pohodi, lokostrelstvo, kopanje, kolesarjenje, kulinarika in pikniki. Predlagane so bile tudi sobotne čistilne akcije, nekdo pa je napisal, da so dobrodošle vse aktivnosti, ki vodijo od računalniške zasvojenosti mladih.

26 anketirancev ima v lasti neizkoriščen ali opuščen bivanjski ali gospodarski objekt. Od možnih odgovorov jih je 11 odgovorilo, da bi ga uredili za oddajanje v turistične namene, 1 pa bi ga oddal za stanovanjske namene. 10 anketirancev ga bo uporabljalo v krogu družine, 4 pa ga ne želijo oddati. 2 pa ga nameravata prodati.

Na anketo je odgovorilo 19 ljudi, ki ima kmetijo, 10, ki se ukvarjajo z oddajanjem sob, 1 gostinec ter 7 pa se jih ukvarja z drugo obrtno in podjetniško dejavnostjo. Večina anketirancev se ne ukvarja z nobeno od navedenih gospodarskih dejavnosti.

Na vprašanje ali nameravate v prihodnjih letih v Baški grapi na novo odpreti ali razširiti obstoječo dejavnost je pritrdilno odgovorilo 13 oseb od tega 5 na novo, 8 pa jih namerava dejavnost razširiti. Z Morda je odgovorilo 44 oseb z ne pa 47. Od oseb, ki so odgovorili z Da in Morda bi jih skoraj polovica (28 od 57) vlagalo v Turizem. 10 se jih je odločilo za kmetijstvo, 4 za vodniško službo, 3 za razne storitve, obrt in proizvodnjo, 2 za prevoze in šport, 1 za gozdarstvo in kulturo. Praktično vsi bi želeli zunanjo pomoč v obliki denarja, subvencij, vzpodbud oz nepovratnih sredstev. Kar nekaj bi jih želelo pomoči pri pridobivanju dovoljenj in soglasij ter nasvetov kako sploh začeti.

Na anketo je odgovorilo 49% moških in 51% žensk. Delež v starosti do 18 let je bil 4%, do 27 let 10%, do 49 let 36%, do 64 let 30% in nad 65 let 21%. 45% anketirancev je zaposlenih, 32% upokojujencev, 11% študentov in dijakov, 8% samozaposlenih, 3% kmetov in 1% brezposelnih. Od zaposlenih jih ima delovno mesto v občini Tolmin 62%, 9% v Gorici, 8% v Ljubljani, 5% v občini Železniki, 3% v občini Cerklje, 2% v Italiji ter 12% drugje. Od študentov in dijakov bi jih 60% rado živelo v Baški grapi, 20% bi tu radi dobili tudi delo, 13% (2) jih tu ne bi živela in delala 7% (1) pa še ne ve.

Druge misli, ideja in predlogi:

- Omogočiti mladim finančni zagon za razvoj turizma
- Skrb za cestno infrastrukturo. Izboljšava javnega potniškega prometa.
- Izboljšava cestne infrastrukture, napeljava optičnega omrežja, dodatna parkirišča.
- Aktivnosti usmeriti v obnovo osnovne infrastrukture glavne ceste in železnice. Pogostejše vožnje avtovlaka na relaciji Podbrdo – Bohinjska Bistrica
- Usmerjanje prometa na železnico – avtovlaki in potniški vlak. Kombi prevozi – turizem brez avtomobila, pohodništvo, kolesarjenje, vodeni ogledi naravnih znamenitosti in kulturne dediščine, lovski turizem, glamping, reja drobnice
- V Baški grapi naj se razvija zgolj družinsko podjetništvo in manjši obrati.

- Usmeritev v butični turizem
- Podpirati tiste v turizmu, ki bodo z malim številom gostov prinesli veliko dodano vrednost
- Izdelava guserskih zemljevidov in moderne spletne strani Baške grape. Ponudba produktov, ki jih bo mogoče tržiti.
- Ustaviti izseljevanje, privabiti nazaj domačine, pa tudi ambiciozne od drugod.
- Nujno vračanje mladih družin.
- Podpreti ideje.
- Predstaviti kaj pomeni projekt gorniška vas.
- Mislim, da je projekt gorniška vas interes neke manjše skupine ljudi.
- Verjamem v gorniško vas po receptu naših prednikov, ki so naravo prikrojili tako, da jim je, kruta kot že je v naših krajih, čimbolje služila.
- Baško grapo je treba postaviti na turistični zemljevid, gostov ne rabimo veliko, moramo pa se potruditi, da gostje, ki pridejo, tu ostanejo čim dlje, zato jim moramo tudi kaj ponuditi. Narediti je potrebno par produktov, ki se jih trži in iz katerih prihaja prihodek, ki se ga namenja za vzdrževanje in razvoj novih produktov.
- Papirna oblika ankete manjka
- Možnost več odgovorov pri zbirnih vprašanjih
- Da bi bilo malo več zagnanih »Alenk«
- Ustrajajte na začrtani poti
- Čim več sodelovanja in čim manj razdvajanja
- Vesel sem, da se je pričelo v tej smeri nekaj premikat. Pred 45 leti sem delal elaborat oživitve gorskih vasi v smislu državnega odkupa zapuščenih his in njihova ureditev v graparskem stilu ampak na visokem nivoju za življenje. Nastanitev petičnih tujcev, lovcev, pohodnikov, ribičev. Domačini bi bili vodiči...
- Druženje, povezovanje vseh za skupno dobro in zdravo življenje

Povzetek pripravil:

Podbrdo; 01.04.2023

B. Kemperle